

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

СИЛАБУС

ВИБІРКОВОЇ ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Публічне лідерство та керівництво

Розробник: **Олександр ДОРОФЄЄВ**
професор кафедри публічного управління та
адміністрування, доктор економічних наук,
професор

Полтава
2022/2023

Назва навчальної дисципліни	Публічне лідерство та керівництво Вибіркова факультетська навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра публічного управління та адміністрування
Контактні дані розробника, залученого до викладання	Викладач: Дорофєєв Олександр , д. е. н., професор Контакти: ауд. 494, навчальний корпус № 4 ПДАУ e-mail: olexandr.dorofeev@pdaa.edu.ua тел.: 0506025342, сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/dorofeyev-oleksandr-viktorovych
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Відсутні

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: надання здобувачам вищої освіти знань щодо основ лідерства на державній службі, методів індивідуального розвитку та інноваційності лідерів, основних практик ведення переговорів і налагодження ефективних комунікацій з послідовниками, а також інструментів спрямування діяльності колективу на досягнення найвищих результатів.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- формування у здобувачів вищої освіти розуміння сутності публічного лідерства та керівництва;
- ознайомлення з особливостями формування іміджу керівника й гендерними аспектами лідерства;
- опанування методів індивідуального розвитку та інноваційності лідерів;
- ознайомлення з основними методами ведення ефективних комунікацій і взаємодії із засобами масової інформації;
- формування навичок управління з орієнтацією на досягнення результатів.

Компетентності:

загальні:

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, формулювати та вирішувати проблеми.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність), бути критичним і самокритичним.

Здатність до адаптації, творчості, генерування ідей та дій у новій ситуації, формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Програмні результати навчання:

Виявляти лідерські якості, планувати особистісний та професійний розвиток, розуміти принципи іміджології, особливості формування та підтримання іміджу фахівця.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л		п	с. р.	
Тема 1. Поняття та сутність лідерства	11	2	2	7
Тема 2. Розвиток лідерства у публічній сфері	11	2	2	7
Тема 3. Лідери та організаційна культура	13	2	4	7
Тема 4. Лідерство в команді	13	2	4	7
Тема 5. Моделі лідера у публічному управлінні	13	2	4	7
Тема 6. Імідж лідера. Гендерні особливості лідерства	13	2	4	7
Тема 7. Ораторське мистецтво лідера. Управління стресом	16	4	4	8
Усього годин	90	16	24	50

Оцінювання результатів навчання:

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання завдань самостійної роботи	
ПРН. Виявляти лідерські якості, планувати особистісний та професійний розвиток, розуміти принципи іміджології, особливості формування та підтримання іміджу фахівця.	49	30	21	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Поняття та сутність лідерства	5		3	8
Тема 2. Розвиток лідерства у публічній сфері	4 4		3	11
Тема 3. Лідери та організаційна культура	4	10	3	17
Тема 4. Лідерство в команді	4 4		3	11
Тема 5. Моделі лідера у публічному управлінні	4 4		10	3
Тема 6. Імідж лідера. Гендерні особливості лідерства	4 4		3	11
Тема 7. Ораторське мистецтво лідера. Управління стресом	4 4		10	3
Разом	49	30	21	100

Шкала та критерії оцінювання за рівнем досягнення результатів навчання

1. Поточний контроль

1.1. Виконання завдань на практичних заняттях (0-5).

Шкала та критерії оцінювання практичного заняття

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію	Опис критерію
4-5	Високий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
3	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
2	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
0-1	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.

2. Розв'язування тестів здобувачами вищої освіти (0-10)

Шкала та критерії оцінювання тесту

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію оцінювання	% правильно виконаних тестових завдань	Опис критерію оцінювання
9-10	Високий рівень досягнення результатів навчання	90-100	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію
7-8	Достатній рівень досягнення результатів навчання	74-89	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
6	Середній рівень досягнення результатів навчання	60-73	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
4-5	Низький рівень досягнення результатів навчання	36-59	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання
0-3		0-35	

3. Виконання завдань самостійної роботи

3.1. Виконання завдань самостійної роботи здобувачами вищої освіти в розрізі тем навчальної дисципліни (0-3).

Шкала та критерії оцінювання виконання завдання самостійної роботи

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію	Опис критерію
3	Високий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
2,5	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
2	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
0-1,5	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.

Трудомісткість: Загальна кількість годин – 90. Кількість кредитів – 3.
Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці «Академічна доброчесність ПДАУ» (<https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>).

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними

угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про 15 академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (розповсюджується лише на обов'язкові компоненти освітньої програми або їх частини) перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:
Презентації, відеоматеріали.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Викладання лідерства для посадових осіб та представників місцевого самоврядування: сутність, виклики, перспективи: матеріали Всеукраїнського круглого столу (Київ, 15 квітня 2015 року) / за заг. ред. В. А. Гошовської, Л. А. Пашко, А. К. Гука. Харків: Фактор, 2015. 88 с.

2. Етика державного управління: підручник / Т. Е. Василевська, В. О. Саламатов, Г. Б. Марушевський; за заг. ред. Т. Е. Василевської. Київ: НАДУ, 2015. 204 с.

3. Нестуля О.О., Нестуля С.І. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини ХХ ст.) : навчальний посібник. Полтава : ПУЕТ, 2016. 227 с.

4. Нестуля О.О., Нестуля С.І. Основи лідерства. Наукові концепції (середина ХХ ст. – початок ХХІ ст.) : навчальний посібник. Полтава : ПУЕТ, 2016. 375 с.

5. Нестуля О.О., Нестуля С.І., Карманенко В.В. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера : навчальний посібник. Київ : Знання, 2013. 287 с.

6. Розвиток лідерства / Л. Бізо, І. Ібрагімова, О. Кікоть, Є. Барань, Т. Федорів; за заг. ред. І. Ібрагімової. Київ: Проект «Реформа управління персоналом на державній службі в Україні», 2012. 400 с.

7. Романовський О.Г., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. Теорія і практика формування лідера : навчальний посібник. Харків, 2017 р. 100 с.

8. Татенко В. О. ЛІДЕР XXI / LIDER XXI. Соціально-психологічні студії. Київ: Видавничий дім «КОРПОРАЦІЯ», 2004. 182 с.

Допоміжні

1. Адізес І. Ідеальний керівник. Чому це не ви / пер. с англ. С. Опацької. Київ : Наш формат, 2017. 288 с.

2. Батушан В. Політичне лідерство в контексті державного управління : історичний досвід. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2009. № 4. С. 213-221.

3. Каламан О.Б., Пурцхванідзе О.В. Трансформаційне лідерство: оптимальний стиль роботи команди в публічній сфері. *Інвестиції: практика та досвід. Рубрика: Державне управління*. 2021. № 1. С. 109-114.

4. Кові Стівен Р. Восьма звичка : від ефективності до величі / пер. з англ. О. Замойської. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2017. 495 с.

5. Кові Стівен Р. 12 важелів успіху / пер. з англ. Р. Клочка. Львів : Видавництво Старого Лева, 2017. 208 с.

6. Кові Стівен Р. 7 звичок надзвичайно ефективних людей : потужні інструменти розвитку особистості / пер. з англ. О. Любенко. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2014. 382 с.

7. Макіавеллі Н. Державець / переклад Е. Тарнавського. Львів : Видавництво «Фоліо», 2019. 121 с.

8. Сергеева Л.М., Кондратьєва В.П., Хромей М.Я. Лідерство : навчальний посібник / за наук. ред. Л. М. Сергеевої. Івано-Франківськ : «Лілея-НВ», 2015. 296 с.

Інформаційні ресурси

1. Колпаков В., Анісімов О. Лідерство – фактор суспільного розвитку. *Персонал – журнал інтелектуальної еліти* : веб-сайт. URL: <http://www.personal.in.ua/article.php?ida=132> (дата звернення 22.08.2022).

2. Лідерство та управління командою в Старт-апі. URL: https://startup.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/IDP_Leadership_ua_d.pdf (дата звернення 22.08.2022).

3. Молодіжне лідерство і волонтерство в Україні. *Всеукраїнська експертна мережа* : веб-сайт. URL: http://www.experts.in.ua/baza/analitic/index.php?ELEMENT_ID=73474 (дата звернення: 22.08.2022).